

Programmet för att främja kulturen och kulturturismen

Utkast 11.5.2021

Innehåll

Bakgrund	3
Programmets syfte	3
Programmets vision	4
Målsättningar för att uppnå visionen	5
Uppföljning, mätare och uppdatering	6

Bilaga 1: Detaljerad åtgärdsplan

Bilaga 2: Programmet för att främja kulturen och kulturturismen i förhållande till lagstiftning, Definitioner, Arbetsgrupp, Bakgrundsmaterial och Källor

Bakgrund

Ur stadens strategi härleds utöver de lagstadgade programmen också program som är frivilliga, såsom det kulturpolitiska programmet, turismens action plan och skärgårdsprogrammet. Det kulturpolitiska programmet hade utarbetats för åren 2017–2020 och turismens action plan för åren 2014–2020. Östra Nylands skärgårdsprogram var ett gemensamt utvecklingsdokument för Borgå stad, Lovisa stad och Sibbo kommun, för åren 2012–2016.

Stadsstyrelsen (10.2.2020 § 29) tillsatte en sektorövergripande arbetsgrupp (bilaga 2) för att till stadsstyrelsen bereda ett förslag till sammanslagning av ifrågavarande frivilliga program, före utgången av november 2020.

Programmets syfte

Programmet för att främja kulturen och kulturturismen stöder stadens strategi och andra program, såsom det nationella programmet för utveckling av skärgårds- och vattendragsområdena¹. Programmet bygger på redan etablerade definitioner, som finns redovisade i programmets bilaga (bilaga 2).

¹Det nationella skärgårdsprogrammet upphörde vid utgången av 2019. Statsrådets skärgårdsdelegation upprättade under 2020 ett nationellt program för utveckling av skärgårds- och vattendragsområdena 2020–2023, kallat Människornas skärgård. Programmet publicerades av jord- och skogsbruksministeriet i oktober 2020.

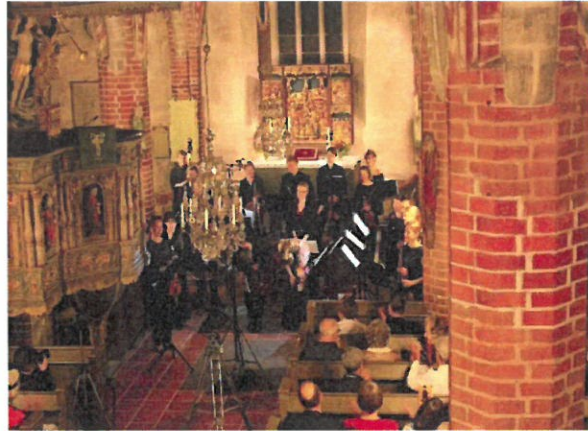
Programmets vision

I den vision² som genomsyrar Lovisa stads program för att främja kulturen och kulturturismen beaktar man ifrån stadens historia men beaktar också allt det nya och rika utbud som finns ifråga om upplevelser och kultur; kulturutbudet kan vara mycket modernt och erbjuda helt nya upplevelser, även om omgivningen är historisk. Lovisas historia omfattar hela kommunens och alla byars historia. Genom att utnyttja det förflutna kan man berätta otaliga historier om Lovisa och göra staden känd, för staden har många historiska skikt som fortfarande är fullt synliga. Kulturen är en del av stadens grundservice. Kulturen som en del av vardagen skapar välmående och upplevelser av framgång såväl genom olika evenemang, konstnärliga aktiviteter, naturen, en lokal livsstil och mat som genom kulturarv, besöksmål, arkitektur och design.

Det krävs ett långsiktigt arbete för att göra Lovisa bättre känt och för att upprätthålla den kunskapen. Syftet med att charma besökaren är att skapa positiva känslor, för det är via känslorna vi lättare kan återkalla i minnet det vi har upplevt. Med hjälp av upplevelser och ett rikt kulturutbud skapar vi en samhörighet. Det rika kulturutbudet och de olika upplevelserna stöder den lokala identiteten men ger utrymme också för dem som kommer utifrån. Arbetsgruppen har haft som mål att skapa en kort framtidsbild som är lätt att komma ihåg:

Det historiska Lovisa charmar med sina upplevelser och sitt kulturutbud.

²Med visionen strävar man efter att skapa en bild av framtiden som väddar till både tänkandet och känslorna. En vision är någonting som en individ vill uppnå och som inspirerar honom eller henne, en vision är en slags dröm.

Målsättningar för att uppnå visionen

Målsättningarna för att uppnå visionen genomförs i samarbete med stadens musei-, biblioteks-, allmänna kultur- och kulturturismtjänster.

- *Museerna förvaltar, återberättar och gestaltar vårt kulturarv och medverkar till förståelsen av vår samtid och omvärld.*
- *Biblioteken är viktiga lokala kunskaps- och kulturcentrum, och mötesplatser som är öppna för alla. Biblioteken förvaltar högklassiga samlingar.*
- *Alla former av kulturtjänster ökar välbefinnandet, främjar den sociala samhörigheten och erbjuder upplevelser i livets alla skeden. Kulturen är en del av vardagen.*
- *Målet för kulturturismen är att föra kulturtjänsterna och turisterna närmare varandra, eftersom kulturtjänsterna ökar attraktionen och därigenom främjar turismens tillväxt.*

1. Kulturen främjar Lovisabornas välbefinnande

- Vi erbjuder upplevelser.
- Vi erbjuder verksamhetsförutsättningar för konstutövare.
- Vi stöder och främjar hobbymöjligheterna.
- Vi garanterar en högklassig undervisning i konst- och färdighetsämnen.
- Vi följer planen för kulturfostran.
- Vi beaktar alla åldersklasser.
- Vi beaktar den betydelse det har för trivseln att vi har offentlig konst i stadsbilden.
- Vi arbetar aktivt för att stärka läskunnigheten; vi främjar läskunnighet och litteraturkännedom.

2. Vi är alla en del av Lovisa

- Vi sprider positiv medvetenhet om närmiljön och närkulturen redan inom småbarnspedagogiken.
- Vi skapar och erbjuder möjligheter till aktiviteter, deltagande och inspiration.
- Vi ökar samhörigheten genom att integrera kulturen i stadsbornas vardag.
- Vi erbjuder alla tillträde till verksamheten.

3. Vi hämtar vår lokala identitet ur Lovisas historia

- Vi bevarar och lyfter fram våra traditioner i olika evenemang.
- Det nya och det som utvecklas lever sida vid sida med vårt värdefulla byggnadsarv.
- Att kreativt, modigt och fördomsfritt växla mellan finska och svenska är naturligt för Lovisaborna.

4. Vi gör Lovisa känt

- Vi produktifierar utvalda kulturevenemang och besöksmål så att de blir lockande helheter.
- Vi ägnar kontinuerlig uppmärksamhet åt att tjänsterna är tillgängliga och informationen aktuell.
- Vi lyfter fram Lovisas historia och nutid genom intressanta berättelser och platser.
- Vi lyfter fram stadens konstaktiviteter och den lokala livsstilen samt bland annat naturen och maten.

Uppföljning, mätare och uppdatering

En mer detaljerad åtgärdsplan finns som bilaga till detta program (bilaga 1). I Lovisa stads budget fastställs årligen mer detaljerade och mätbara åtgärder, i enlighet med målen för programmet för att främja kulturen och kulturturismen. Stadsfullmäktige följer i delårsrapporten och bokslutet upp hur budgeten utfaller, bland annat genom totalutfallet för de olika ansvarsområdena. Valfördsnämnden, näringslivs- och infrastrukturnämnden och stadsstyrelsen behandlar programmet för att främja kulturen och kulturturismen minst en gång om året. Programmet kan utnyttjas såväl i lokalt som i internationellt samarbete.

Mål

1. Kulturen främjar Lovisabornas välbefinnande

- Vi erbjuder upplevelser.
- Vi erbjuder verksamhetsförutsättningar för konstutövare.
- Vi stöder och främjar hobbymöjligheterna.
- Vi garanterar en högklassig undervisning i konst- och färdighetsämnen.
- Vi följer planen för kulturförstran.
- Vi beaktar alla åldersklasser.
- Vi beaktar den betydelse det har för trivseln att vi har offentlig konst i stadsbilden.
- Vi arbetar aktivt för att stärka läskunnigheten; vi främjar läskunnighet och litteraturkännedom.

Åtgärder

- Vi ordnar fester (årligen återkommande fester), evenemang, föreläsningar och workshoppar.
- Vi främjar och stöder den externa synligheten av såväl professionella som icke-professionella utövare.
- Vi ser till konstnärernas verksamhetsförutsättningar genom att tillhandahålla lokaler för verksamheten till rimligt pris och möjliggör en mångsidig synlig konst i stadsbilden.
- Planen för kulturförstran når alla Lovisabor inom småbarnspedagogik och grundskola.
- Vi tryggar verksamhetsförutsättningarna för de läroanstalter som ger grundläggande konstundervisning – medborgarinstitutet, musikinstitutet, dansinstitutet.
- Vi fortsätter med samarbetet mellan aktörerna inom seniorverksamheten.
- Vi förbättrar tillgängligheten och utvecklar nya sätt att komma åt tjänsterna. Vi fortsätter med verksamheten Ung Kultur och utvecklar den aktivare i samarbete med ungdomstjänsterna.
- Vi utnyttjar samarbetet med tredje sektorn.
- En utökning av den offentliga konsten i Lovisas stadsbild hör till stadsmuseets mål.
- Vi ger sakkunnighjälp till traktens museer och organisationer vars verksamhet bedrivs av frivilliga.
- Vi tryggar bibliotekets resurser för arbete med barn och unga; biblioteken är mötesplatser som är öppna för alla, och de har en viktig roll då det gäller att främja läslusten hos barn. Läsning är en förutsättning för bildning, välfärd och ett jämlikt samhälle.

Mätarna fastställs i budgeten)

Uppföljning

- Uppföljning: antal evenemang, kvalitet, evenemangsplats, besöksstatistik (gamla/nya besökare), konstförvärv, understöd
- Vi följer planen för kulturförstran och följer upp hur den genomförs
- Användning av lokaler
- Vi följer upp hur enprocentsregeln för konst verkställs inom planläggningen och i byggprojekt

2. Vi är alla en del av Lovisa

- Vi sprider positiv medvetenhet om närmiljön och närkulturen redan inom småbarnspedagogiken.
- Vi skapar och erbjuder möjligheter till aktiviteter, deltagande och inspiration.
- Vi ökar samhörigheten genom att integrera kulturen i stadsbornas vardag.
- Vi erbjuder alla tillträde till verksamheten.

Åtgärder

- Vi delar ut kulturbidrag.
- Vi erbjuder konstnärer och andra kulturutövare lokaler och arbetstillfällen.
- Vi ordnar diskussionsmöten och höranden; vi delaktiggör stadsborna i planeringen.
- Vi förbättrar tillgängligheten; vi beaktar geografisk, fysisk, språklig och digital tillgänglighet.
- Bibliotekets lokaler är lättillgängliga, och genom dem tas konst in i en offentlig och tillgänglig miljö. Det finns bibliotek på olika håll i Lovisa.
- Det är fritt inträde till museet en dag per vecka, och museets digitala samling utökas kontinuerligt.
- Museet och biblioteket erbjuder avgiftsfri guidning för skol- och daghemsgrupper samt producerar läromedel och erbjuder pedagogiska miljöer.

Uppföljning

(Matarna fastställs i budgeten)

- Antal evenemang, publik, arrangörer, evenemangsplats, besöksstatistik, språk, genomförandemiljö (webbmiljö e.d.)
- Registrering av tillgänglighetsuppgifter
- Understöd som delas ut, användning och verkningar
- Förfrågningar och höranden

Mål

- 3. Vi hämtar vår lokala identitet ur Lovisas historia
- Vi bevarar och lyfter fram våra traditioner i olika evenemang..
- Det nya och det som utvecklas lever sida vid sida med vårt värdefulla byggnadsarv.
- Att vara Lovisabo innebär en kreativ och naturlig blandning av språk.

Åtgärder

- Vi utvecklar hembygdsarbetet och intensifierar samarbetet mellan olika aktörer.
- Lovisa stads museum är en viktig aktör då det gäller att förstärka den lokala identiteten. Utöver utställningar producerar museet digitalt material, evenemang, tjänster för skolor och daghem samt medverkar i kulturmiljö- och hembygdsarbetet och utvecklingen av staden.
- Museet utgör stadens eget minne, som hjälper oss att hitta historien omkring oss.
- Seniorarbetet utnyttjas för att hitta och spara minnen, historia och berättelser.
- Biblioteket förvaltar Lovisas hembygdssamling.
- Vi utnyttjar mångsidiga evenemangsmiljöer (centrum – byarna, nytt – gammalt, skärgård – landsbygd) och letar fram intressanta kombinationer.
- Vi lyfter fram vår historia på nya sätt.
- Tvåspråkigheten är en del av kulturarvet; vi säkerställer tjänster, evenemangsutbud och kommunikation på båda språken.

Uppföljning

(Mätarna fastställs i budgeten)

- Uppföljning: antal evenemang, platser, besökare
- Nätverk, seminarier, nya aktörer för hembygdsarbetet
- Digitaliserat och sparat material

Mal

- 4. Vi gör Lovisa känt
- Vi produktifierar utvalda kulturevenemang och besöksmål så att de blir lockande helheter.
- Vi ägnar kontinuerlig uppmärksamhet åt att tjänsterna är tillgängliga och informationen aktuell.
- Vi lyfter fram Lovisas historia och nutid genom intressanta berättelser och platser.
- Vi lyfter fram stadens konstaktiviteter och den lokala livsstilen samt bland annat naturen och maten.

Åtgärder

- Vi lyfter fram lockande upplevelsehelheter och kultur- och konstaktiviteter.
- Vi skapar och upprätthåller samarbetsnätverk mellan aktörer inom kultur och turism.
- Vi utvecklar, förenhetligar och förtydligar informationen till stadsborna genom att utnyttja olika kanaler på ett mångsidigt sätt.
- Vi effektiviserar den externa kommunikationen: till turister, besökare och aktörerna på området.
- Museet producerar intressanta utställningar och förvaltar värdefulla objekt. Vi utnyttjar museikortnätverkets tjänster, vilket ger medför riksomfattande synlighet. Museet informerar också om områdets övriga objekt och kulturmiljöer, bland annat på sociala medier.

(Mätarna fastställs i budgeten)

Uppföljning

- Kulturturismen i Lovisa blir mera känd.
- Nätverk
- Synlighet i medier
- Besökar- och deltagarstatistik

Bilaga 2

Programmet för att främja kulturen och kulturturismen i förhållande till lagstiftningen

Enligt Finlands grundlag (1999/731) ska det allmänna säkerställa lika möjligheter för var och en att oavsett medellöshet få även annan än grundläggande utbildning samt utveckla sig själv (16 § 2 mom.). Detta kan anses avse bland annat konstnärlig verksamhet och åtnjutande av konst enligt 2 § i detaljmotiveringen i regeringens proposition till riksdagen, med förslag till lag om kommunernas kulturverksamhet (RP 195/2018 rd).

Lag om kommunernas kulturverksamhet

Att ordna kulturtjänster är en lagstadgad uppgift för kommunerna, vilken regleras genom lagen om kommunernas kulturverksamhet, som trädde i kraft 1.3.2019 (Kuntaliitto 2019). För att genomföra denna uppgift ska kommunen:

1. främja likvärdig tillgång till och mångsidigt bruk av kultur och konst
2. skapa förutsättningar för professionellt konstnärligt arbete och professionell konstnärlig verksamhet
3. främja utövande av kultur och konst samt medborgarverksamhet som anknyter till dessa
4. erbjuda möjligheter till målinriktad konst- och kulturfostrian inom kulturens och konstens olika former och områden
5. främja bevarande och bruk av kulturarvet och verksamhet som stöder och utvecklar den lokala identiteten
6. främja kultur och konst som en del av invånarnas välfärd och hälsa, delaktighet och samhörighet samt den lokala och regionala livskraften
7. främja kulturell samverkan och internationell verksamhet samt utföra andra åtgärder som har samband med kultur och konst.

Kommunen ska beakta lokala förhållanden och resurser samt behoven hos olika befolkningsgrupper. Kommunen kan ordna kulturverksamhet själv eller i samverkan med andra kommuner eller på något annat sätt. Vid ordnandet av kommunernas kulturverksamhet ska tillräcklig och mångsidig expertkompetens anlitas.

När kulturverksamhet ordnas ska kommunen beakta verksamhet som grundar sig på lagen om allmänna bibliotek (1492/2016), lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998), museilagen (729/1992), teater- och orkesterlagen (730/1992) och lagen om fritt bildningsarbete (632/1998). (Finlex 2019)

Betydelsen av och nyttan med kultur

För varje människa och för samhället har kultur, och konsten som en del av den, betydelser på många olika plan. Konst och kultur genomsyrar varje individs liv och välbefinnande samt verksamheten inom sammanslutningar och hela samhället. Konst och kultur har ett värde i sig, genom att de berikar våra erfarenheter och upplevelser samt höjer livskvaliteten, stärker sammanslutningars identitet, samhörighet och livskraft samt påverkar hela samhällsutvecklingen såväl på det sociala som på det ekonomiska planet. Nyttan med konst och kultur är både direkt och indirekt. Störst behållning av konst och kultur får man när verksamhet som hänför sig till dem främjas såväl med kulturpolitiska medel som i samverkan med andra politikområden. (RP 195/2018 rd: Allmän motivering, Inledning.)

Ansvaret för utvecklingen av kulturpolitiken delas i Finland mellan staten och kommunerna, som aktörer inom den offentliga sektorn. Huvudansvaret för att stödja professionell konst tillfaller staten. Verksamheten vid de regionala konst- och kulturinstitutionerna, liksom även de allmänna biblioteken och den grundläggande konstundervisningen, finansieras både av staten via statsandelssystemet samt av kommunerna med skattemedel. Även i övrigt hör skapandet av förutsättningar för kulturverksamhet på olika sätt till statens och kommunens uppgifter.

I praktiken utövas kulturverksamhet av konstnärer samt konst- och kulturföreningar och övriga föreningar samt av olika förmedlarorganisationer inom konst och även av icke-organiserade aktörer. Flera privata stiftelser och företag stöder kultur och konst. (RP 195/2018 rd: Allmän motivering, Inledning.)

Kommunernas invånarantal och demografiska struktur är faktorer som påverkar anordnandet av kulturverksamhet och -tjänster. Den åldrande befolkningen ökar efterfrågan på kulturtjänster som produceras av offentliga, tredje och privata sektorn såväl allmänt som till exempel vid vårdinrättningar. Det är skäl att ägna uppmärksamhet åt att barn och unga har jämlika möjligheter till hobbyverksamhet. Människor rör sig allt mer och bor oftare på flera orter, vilket innebär exempelvis att fritidsinvånare ur kommunens perspektiv kan vara både användare av kulturtjänster och en tilläggsresurs i genomförandet av kultur- och evenemangstjänster. Den ökande andelen invandrare och personer som hör till olika språkgrupper för med sig ett behov av att på ett nytt sätt granska hur tjänsterna ordnas och vad de innehåller. (RP 195/2018 rd: Allmän motivering, Nuläge.)

Definitioner

Kultur och kommunens kulturverksamhet

Med termen kultur har man oftast hänvisat endast till betydande mentala prestationer av hög kvalitet, såsom konst: i bakgrunden finns en tanke om att kultur avser samhällets bästa prestationer. Begreppet kultur är dock mycket mer omfattande än detta och syftar på livsstilen och världsbilden i ett samhälle, till exempel ungdomskultur eller diskussionskultur. (Tieteen termipankki 2020)

Med kommunens kulturverksamhet avses enligt regeringens proposition (RP 195/2018 rd: Lagförslag, 1 §) verksamhet genom vilken kommunen främjar skapande och utövande av, tillgång till och bruk av kultur och konst samt konst- och kulturföstran och kulturarv. Kommunens kulturverksamhet omfattar utöver allmän och övrig kulturverksamhet bland annat musei- och utställningsverksamhet samt utövande av teater, dans och cirkus samt musik. Utbudet av kulturtjänster varierar från kommun till kommun. Kommunerna kan ordna och organisera kulturverksamheten i kommunen på det sätt som den anser vara bäst. (RP 195/2018 rd: 2.3 Bedömning av nuläget.)

Definition av kulturturism

Inom kulturturismen producerar man turismprodukter och -tjänster för ortsbor och icke-ortsbor, och tillhandahåller dem på kommersiella grunder. I produktionen sätter man värde på kulturens regionala och lokala resurser. Syftet är att skapa upplevelser och möjligheter att ta del av dessa kulturella resurser, lära sig av dem eller delta i dem. På så sätt stärker man uppbyggnaden av individens identitet och ökar förståelsen för och uppskattningen av den egna kulturen och av andra kulturer. Kulturturismens resurser är platsens anda samt allting som människan åstadkommit och bearbetat inom vetenskap, konst, teknologi och näringar. Visit Finlands produktrekommendationer 2021 (på finska):

<https://www.businessfinland.fi/492aef/globalassets/julkaisut/visit-finland/tutkimukset/2021/vf-kulttuurimatkaailun-tuotesuosituksset-2021.pdf>

Undervisnings- och kulturministeriets mål för kulturpolitiken

Undervisnings- och kulturministeriets (Undervisnings- och kulturministeriet 2020) strategi för kulturpolitiken sträcker sig fram till 2025. Statens målområden för kulturpolitiken och strategiska mål är följande:

- **Skapande arbete och produktion.** Förutsättningarna för konstnärligt och annat kreativt arbete har förbättrats och produktions- och distributionssätten har diversifierats.
- **Deltagande och medverkan i kulturverksamhet.** Människor deltar i olika kulturverksamheter i större utsträckning än tidigare och skillnaderna mellan olika befolkningsgrupper i deltagandet har blivit mindre.
- **Kulturens grund och kontinuitet.** Grundvalarna för kulturen är starka och livskraftiga.

Arbetsgrupp och åtgärder som gäller programmet för att främja kulturen och kulturturismen

Den av stadsstyrelsen tillsatta arbetsgruppen beredde ett förslag till sammanslagning av det kulturpolitiska programmet och turismens action plan. Förslaget var klart i slutet av november 2020 och fick namnet Program för att främja kulturen och kulturturismen. Programmet stöder utöver stadens strategi det nationella programmet för utveckling av skärgårds- och vattendragsområdena 2020–2023, som statsrådets skärgårdsdelegation upprättade under 2020.

Till arbetsgruppen hörde:

- i egenskap av ordförande för arbetsgruppen stadsstyrelsens ordförande Mia Heijnsbroek-Wirén och välfärdsnämndens ordförande Håkan Karlsson
- ledamöterna Satu Hämäläinen och Håkan Karlsson, utsedda av näringslivs- och infrastrukturnämnden respektive välfärdsnämnden
- Kirsi Kinnunen, direktör för centralen för bildning och välfärd
- Leif Eriksson, chef för kultur- och fritidsväsendet
- Joakim Holmström, direktör för centralen för näringsliv och infrastruktur
- Sari Paljakka, näringslivschef och tf direktör för centralen för näringsliv och infrastruktur (nuvarande direktör för centralen för näringsliv och infrastruktur)
- Tapani Häkkinen, bibliotekschef
- Lilian Järvinen, turistsekreterare (nuvarande kultur- och turismkoordinator)
- Päivi Karppi, kulturproducent.

Arbetsgruppen hörde museiintendenten Ulrika Rosendahl som inkallad sakkunnig.

Arbetsgruppen sammanträdde sammanlagt 11 gånger. Utöver detta sammanträdde en mindre beredande arbetsgrupp bestående av anställda totalt 8 gånger.

Åtgärder som gäller programmet för att främja kulturen och kulturturismen

Syftet med programmet för att främja kulturen och kulturturismen är att ge långsiktiga mål för stadens kultur- och kulturturismarbete samt principer för att producera tjänsterna. Turismen och den kreativa ekonomin som näringslivstjänsterna ansvarar för har utelämnats från detta program.

Respons från stadsborna på det föreslagna programmet insamlades på följande sätt:

- En debatt som var öppen för allmänheten ordnades på Traditionscentrum Kuggom 19.9.2019.
- En Webropol-enkät genomfördes 26.11–8.12.2020. Programutkastet var framlagt för påseende och kommentarer också på Lovisa huvudbibliotek och på kundservicekontoret Lovinfo.
- Ett för allmänheten öppet Kulturkaffe-diskussionsmöte ordnades 8.12.2020 (Teams).

Arbetsgruppen fick sammanlagt 30 svar genom Webropol-enkäten och distansmötet. Av svaren var 17 skriftliga. Därtill begärde arbetsgruppen utlåtanden av följande organ i februari–mars 2021:

- äldrerådet och rådet för personer med funktionsnedsättning
- ungdomsfullmäktige
- välfärdsnämnden
- grundtrygghetsnämnden
- nämnden för fostran och bildning
- näringslivs- och infrastrukturnämnden.

Arbetsgruppen gick igenom all respons och preciserade programutkastet utgående från den. Det preciserade programutkastet presenterades på ett Kulturkaffe-diskussionsmöte som ordnades på distans 7.4.2021.

Programmet för att främja kulturen och kulturturismen har godkänts av

Stadsstyrelsen i Lovisa stad xx.xx.2021

Stadsfullmäktige i Lovisa stad xx.xx.2021

Bakgrundsmaterial

- Lovisa stads strategi 2017–2022
- Valfärdsberättelsen 2017–2020 för Lovisa stad
- Lovisa stads välfärdsplan för barn och unga 2017–2022
- Östra Nylands skärgårdsprogram 2012
- Skärgårdsprogrammet 2017–2019
- Östra Nylands säkerhetsprogram 2018–2021

Källor

- Finlex. 2019. Finlex 2019. Lagen om kommunernas kulturverksamhet.
<https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2019/20190166>
- Regeringens proposition RP 195/2018 rd. 2018.
https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/HallituksenEsitys/Sidor/RP_195+2018.aspx
- Kauppa- ja teollisuusministeriö. 2006. Suomen matkailustrategia vuoteen 2020 & toimenpideohjelma vuosille 2007–2013. KTM Julkaisuja 21/2006. (Handels- och industriministeriet. 2006. Finlands turismstrategi till 2020 och åtgärdsprogram 2007–2013. Handels- och industriministeriets publikationer 21/2006)
- Kuntaliitto. 2019. Taide ja kulttuuri: Kuntien kulttuuritoiminta. (Kommunförbundet. 2019. Konst och kultur: Kommunernas kulturverksamhet)
<https://www.kuntaliitto.fi/opetus-ja-kulttuuri/kunnan-kulttuuritoiminta/kuntien-kulttuuritoiminta>
- Undervisnings- och kulturministeriet. 2020. Kulturpolitikens riktlinjer och utvecklande.
<https://minedu.fi/sv/riktlinjer>
- Tieteen termipankki (Vetenskapstermbanken i Finland). 2020. Kirjallisuudentutkimus: kulttuuri.
<https://tieteentermipankki.fi/wiki/Kirjallisuudentutkimus:kulttuuri>

- Visit Finland. 2021. Kulttuurimatkailun tuotesuosituksset (Produktrekommendationer för kulturturism).
<https://www.businessfinland.fi/492aef/globalassets/julkaisut/visit-finland/tutkimukset/2021/vf-kulttuurimatkailun-tuotesuosituksset-2021.pdf>

Ytterligare information: Kirsi Kinnunen, direktör för centralen för bildning och välfärd, tfn +358 440 555 250, Karlskronabulevarden 8, PB 77, 07901 LOVISA www.lovisa.fi

Bilder: Lovisa stad

Fotografer: Creative Peak, Eeva Kangas, Johanna Holvikangas, Arttu Suomalainen, Eemi Kettunen, Tom Engström, Päivi Karppi, Shasmine Bruce

